

moeder en dochter

Vaders, moeders en hun kind over zichzelf, elkaar, ouderschap en alle gevoelens die daarbij komen kijken.

Jeannette van den Dikkenberg (52) is moeder van de overleden Boy, Susanne (30), Marcia (28) en Laura (13). Ze heeft twee kleinkinderen.

“Susanne is heel begaan met haar zoon Pascal. Ze is altijd met hem bezig. Het is een drukke jongen en daar gaat ze op een goede manier mee om. Eigenlijk is ze altijd lief en geduldig. Ik herken veel van mezelf in haar. Susanne en haar zus Marcia waren tegelijkertijd zwanger. In tien dagen heb ik twee kleinkinderen gekregen, heel bijzonder vond ik dat. Zwanger worden ging bij Susanne niet vanzelf. Voordat het zover was, heeft ze allerlei onderzoeken gehad. Ik ben één keer met haar mee geweest naar het ziekenhuis. Het was fijn om dat voor haar te kunnen doen, maar ik vond het ook een heftige ervaring. Ze moest een vervelend onderzoek ondergaan, ze huilde van de pijn. Als moeder vond ik het moeilijk dat te moeten aanzien. Ik ben blij dat ze uiteindelijk toch spontaan zwanger is geraakt. Zowel bij haar zwangerschap als die van Marcia ben ik erg betrokken geweest. Als ze naar de verloskundige of gynaecoloog waren geweest, belde ik altijd even. Ik was ook overbezorgd, bang dat het mis ging. Waarschijnlijk kwam dat door wat ik zelf heb meegemaakt. Ik verloor mijn eerste kind, dat vergeet je nooit meer. Tijdens mijn eerste zwangerschap heb ik zwangerschapsvergiftiging gehad. Ik werd opgenomen voor een keizersnede, maar daar kwam een spoedopname van een andere vrouw tussen. Voor mijn kind was dat te laat. Hij is in mijn buik overleden. Ik heb het daar heel moeilijk mee gehad. Na de bevalling mocht ik mijn kind niet zien. Ik mocht ook niet mee naar de crematie of de as meenemen. Het kraambureau en ziekenhuis hadden mijn ouders en mijn man verteld dat dat beter was voor de verwerking. Om diezelfde reden hadden ze ook het kinderkamertje leeggehaald. Toen ik thuiskwam, waren alle babyspullen weg. Tegenwoordig gaat dat heel anders. Een vriendin van Susanne heeft hetzelfde meegemaakt. Zij heeft haar kindje bij zich gehad tot aan de begrafenis. Met mijn

Lees verder op pagina 40>

‘Ik was na de bevalling depressief, maar durfde het haar niet te vertellen’

Susanne Pieters (30) is moeder van Pascal (2).

“Mijn hart heeft nooit gelegen bij het nastreven van een carrière. Moeder worden, dát was mijn ambitie. Lange tijd heb ik dat nooit hardop durven uitspreken. Ik schaamde me niet voor mijn verlangen, maar het is tegenwoordig allang niet meer vanzelfsprekend om, zoals in mijn moeders tijd, geen carrière maar kinderen te willen.

Vier jaar zijn mijn man en ik bezig geweest om in verwachting te raken. Toen ik na allerlei onderzoeken zwanger was, was ik blij, maar ook bang. Dat heeft te maken met wat mijn moeder heeft meegemaakt. Ze heeft haar eerste kind na negen maanden zwangerschap verloren.

Vroeger sprak ik daar nauwelijks over met haar. Pas toen ik zelf zwanger was, besepte ik wat een verdriet ze moet hebben gehad, wat een impact het heeft, als je een kind verliest. Net als mijn moeder was ik in verwachting van een jongen. Dat voelde voor mij als een extra last. Ik was vooral bang dat de geschiedenis zich zou herhalen, dat mijn kind ook zou overlijden. Ook al was er geen medische reden om daar bang voor te zijn.

Tijdens mijn zwangerschap zijn mijn moeder en ik een keer samen uit geweest. De sfeer was gemoedelijk, we hadden het allebei naar onze zin. Onder het eten durfde ik haar de vragen te stellen waarmee ik rondliep. Ik wilde weten hoe ze zich kort na het verlies van haar kind had gevoeld en hoe haar omgeving daarmee omging. Ze heeft er open over verteld. Wat vooral indruk op me maakte, was dat andere mensen voor haar beslissingen namen. Mijn vader en mijn oma haalden het kinderkamertje leeg voordat ze uit het ziekenhuis werd ontslagen. Ze dachten dat dat beter was voor de verwerking. Op dat moment was mijn moeder niet in staat om anders te beslissen, maar achteraf heeft ze het niet fijn gevonden.

Het was de eerste keer dat ik mijn moeder echt over haar verdriet hoorde praten, het gaf rust nu het hele verhaal te kennen. Als kind had ik weleens iets opgepikt, maar ik wist nooit precies wat er was gebeurd. Een keer zag ik in de familiestamboom boven mijn naam de naam van een jongen staan, met daarnaast een kruisje. Ik kreeg te horen dat dat mijn broertje was, en dat was het.

In mijn beleving was het vooral voor mijn vader een afgesloten hoofdstuk, waarover niet meer werd gesproken. Ik denk dat mijn ouders het verdriet nooit met elkaar

Lees verder op pagina 40>

‘Eenmaal zwanger wilde ze het fijne weten over haar broertje’

Jeannette >

man en mijn ouders heb ik wel over mijn verdriet kunnen praten. Tot het moment dat ik, na nog geen jaar, opnieuw zwanger was. Vanaf dat moment zei iedereen dat ik het maar een plekje moest geven. Maar dat kon ik niet. Daarom hield ik mijn mond maar dicht. Ik heb geprobeerd het zelf te verwerken. Ik keek tv, maakte babykleertjes en ging het dorp in om mijn gedachten te verzetten. Ik ben niet boos geweest op mijn man en mijn ouders, zij hebben gedaan wat ze dachten dat het beste was. Wel ben ik boos geweest op de verloskundige. Als ze me twee maanden eerder naar het ziekenhuis had doorverwezen, had ik mijn kind nog gehad. Mijn zoonnetje was de vijfde baby die onder haar verantwoordelijkheid is overleden. Daar is toen nog een rechtszaak van gekomen. Ik heb er niet aan meegedaan: ik zou er mijn kind toch niet mee terugkrijgen.

Susanne is een gevoelsmens. Toen we tijdens haar zwangerschap samen naar een concert gingen, wilde ze praten over wat ik had meegemaakt. Ik had daar geen moeite mee. Ik ben altijd eerlijk geweest over wat er is gebeurd en vind dat mijn kinderen het recht hebben om er vragen over te stellen, ook al zijn de antwoorden pijnlijk. Het gaat om haar broertje. Wat er met hem is gebeurd, hoort ook bij haar leven. De zwangerschappen van Susanne en Marcia hebben iets bij me losgemaakt. Ik werd herinnerd aan mijn eerste zwangerschap. Vooral het feit dat Susanne een jongen heeft gekregen, heeft me wat gedaan. Maar ik kan niet zeggen dat ik voor hem meer voel dan voor mijn kleindochter. Na zo'n ervaring ben ik alleen maar blij dat ze gezond zijn. De rest is onbelangrijk."

Susanne >

hebben kunnen delen en dat ze mede daardoor uit elkaar zijn gegroeid. Ze zijn later gescheiden.

De dood van mijn broertje heeft mijn zwangerschap beïnvloed. Negen maanden heb ik geprobeerd me niet te veel te hechten aan wat er in me groeide en het eerste halfjaar na de bevalling ben ik depressief geweest. Ik voelde niks voor Pascal, dat was echt heel zwaar.

De omslag kwam toen ik contact zocht met een psycholoog. Ik hoopte van hem richtlijnen te krijgen om alles op de rails te krijgen. Uiteindelijk ben ik niet in therapie geweest. Dat ik zijn hulp had gezocht, was voor mij genoeg. 'Geniet toch van je kind!' ging het door mijn hoofd. De knop ging om. Nu ben ik een relaxte moeder die alles op haar gevoel doet en zich niet snel druk maakt. Ik geniet van Pascal, hij is mijn alles.

Ik weet niet of mijn moeder iets van mijn depressie heeft opgepikt, maar ik heb het haar nooit durven vertellen. Zij heeft haar eerste kind verloren en dan zou ik bij haar gaan zeuren over mijn baby. Dat kon ik niet maken, vond ik. In mijn zwangerschap heb ik soms weleens gedacht dat Pascal voor haar misschien een surrogaatkind zou zijn, vooral omdat hij een jongen is. Maar daar merk ik niets van. Ze heeft twee kleinkinderen en met allebei heeft ze iets bijzonders. Ze zijn alles voor haar."

Willen u en uw kind ook in dit dubbelportret? Mail uw verhaal en telefoonnummer naar lezers@tijdschriftook.nl.

Tekst: Mandy Pijl. Fotografie: Studio 5982.
Visagie: Nicolette Brøndsted.